

ARMATA (25) *sb f*

Pierwsze i trzecie a jasne, drugie pochylone, w tym ą BielSpr (1), a : ą BielKrom (1 : 1), GrabPospR (3 : 1).

*sg N armata (3). ◇ G armaty (4). ◇ D armacie (1). ◇ A armatę (3). ◇ I armatą (3). ◇ pl N armaty (1).
Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.*

1. *Flota; classis Calep; castra navalia, classis Cn (14) : Przyšły potym Luzytáńkie okręty do Kánonoru [...] máiąc dobrą ármátę przeciw pogánom BielKron 459v, 449; Francifkus Cardinal Weneckiey Armaty Hetman [...] łam prawie ich przewioł w łwoichże okrętách StryjKron 602, 66 [2 r.], 121 [2 r.]; SarnStat 106.*

Wyrażenia:»armata morska; morska armata« (1 : 1): Nauarchus – Hetman nad morską armatą. Calep 690a, 204a.

»armata wodna; wodna armata« (2 : 1): Bo fię do Włoch z Armatą wodną wten czás Baiazet gotował StryjKron 722, 41, 120.

»wielka armata«: [Ingerus] gdy z wielką Armatą ciągnął do Konstantinopolá wodną bitwą był porázon od Romaná Celárzá Konftantinopolskiego StryjKron 121.

2. *Rynsztunek wojenny, broń (8) : StryjKron 787; Rozney ármaty żołnierz/ do potężnego boiu potrzebny GrabPospR Kv; Armátę zaś łwą y prochy każdy táki wypráwiony/ ktoryby nie zá robotniká wypráwiony był/ ále zá ftrzelcá/ wzięłby z łkárbu Krolá Ie° M. GrabPospR M4, Kv, L; CzachTr F4, H2; ktorzy [wojska anjelskie] poydą rozłzykowáni iáko do bitwy/ y na nieprzyiaćiele Páná łwego/ ze włzytkim ryłztunkiem/ y ármatą/ y broniámi/ y ogromnoścíá woienną. SkarKaz 6a.*

3. *Wojsko, zbrojni [armata Łac śr] (1) : Potzał bel Stanisław Karnkowłki Arcybifkup Gnieznienłky mowic przeciwko onei Armacie PaprUp H3.*

4. *Rodzaj wozu wojennego używanego w starożytności (1) : Bywały też wozy łzerokie o czterzech kołách rozmáite/ iedny łalcáty/ drugie ármáty. BielSpr 61v.*

5. *Strzelanina z jakiejkolwiek broni palnej (1) :*

Wyrażenie:»gęsta armata«: [mury] kul gęłty ármaty tam fię pod czás chronią. CzachTr H2.

Synonimy: 2. armatura, broń, zbroja.